

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ

ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В ЦИФРОВУ ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

16 квітня 2025 року

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

**Факультет психології, політології та соціології
Кафедра психології**

*V МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ*

**«ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В ЦИФРОВУ
ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР»**

16 квітня 2025 року

Одеса – 2025

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Аракелян М.Р.**, доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», заслужений юрист України.

Члени редколегії:

Цільмак О.М. – доктор юридичних наук, професор, завідувачка кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Татьянчиков А.О. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Шмаленко Ю.І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Лісовенко А.Ф. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ташматов В.А. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали представлені в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за їх зміст.

Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір : матеріали V міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 16 квітня 2025 року) / за заг. ред. проф. Аракеляна М.Р. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2025. 160 с.

Гурін Руслан Сергійович ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.....	66
Джежик Ольга Володимирівна, Булгару Вікторія Миколаївна РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ У ВИНИКНЕННІ ТА ПОСИЛЕННІ ПРОКРАСТИНАЦІЇ.....	68
Джежик Ольга Володимирівна, Кушнерьова Вікторія Вікторівна ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА САМООЦІНКУ ТА РІВЕНЬ ДОМАГАНЬ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....	70
Джежик Ольга Володимирівна ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	72
Дранікова Маргарита Сергіївна ЕФЕКТИВНІСТЬ СІМЕЙНОЇ ТЕРАПІЇ В РОБОТІ З ДИТЯЧО- БАТЬКІВСЬКИМИ КОНФЛІКТАМИ У ПІДЛІТКІВ.....	75
Дяченко Анна Сергіївна ОБРАЗ «Я» ТА СТІЙКІСТЬ ДО СТРЕСУ ОСОБИСТОСТІ.....	79
Ковальова Анастасія Павлівна ВПЛИВ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА НА ФОРМУВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ ПІДЛІТКІВ У ПРОЦЕСІ КІБЕРСОЦІАЛІЗАЦІЇ.....	82
Король Олег Олегович, Кернас Андрій В'ячеславович ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ПТСР У ВІЙСЬКОВИХ.....	86
Король Катерина Миколаївна РОЛЬ ЦИФРОВОГО ДЕТОКСУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	89
Крижанівська Катерина Андріївна ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМООЦІНКИ ПІДЛІТКІВ СХИЛЬНИХ ДО ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ.....	92
Марущак Анастасія Петрівна ВПЛИВ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА СОЦІАЛЬНУ АДАПТАЦІЮ.....	95
Марценіцена Маргарита Юріївна, Чачко Світлана Леонідівна МОТИВАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ З РІЗНИМИ ТИПАМИ ХАРАКТЕРУ	97

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Актуальність дослідження зумовлена тим, що у ХХІ столітті особлива увага приділяється психологічним особливостям якісної організації освітнього середовища в сучасному університеті. Трансформаційні зміни в університетському освітньому середовищі зорієнтовані на сучасні тенденції професійного та особистісного розвитку здобувачів вищої освіти, а також передбачають системне використання партнерської взаємодії на засадах студентоцентричного підходу. Тому особлива увага науковців приділяється цьому підходу, тобто створенню сприятливих психолого-педагогічних умов для всебічного розвитку майбутніх фахівців і організації якісної освіти.

Слід наголосити, що професійному становленню, особистісному та професійному розвитку майбутніх фахівців присвятили свої дослідження з позиції психології, педагогіки та філософії такі вчені, як: І. Бех, Н. Волкова, Р. Гуревич, Е. Карпова, С. Ківалов, Н. Кічук, В. Кремень, С. Максименко, Н. Мойсеюк, Н. Морзе, О. Пехота, О. Пошетун, О. Саннікова, Р. Хмелюк, О. Цільмак, Н. Чепелева та інші, проте питання психологічних особливостей підвищення якості сучасної освіти залишається відкритим.

Аналіз психолого-педагогічної літератури дав змогу встановити, що вчені трактують феномен «якість освіти» по-різному, як: складну систему, що об'єднує організацію навчання, методики, ресурси та процеси функціонування системи освіти, які відповідають соціальним та державним нормам (за Н. Батечко [1]); віддзеркалення освітніх стандартів, професіоналізму освітян, інноваційних технологій та засобів навчання, освітній менеджмент та фінансування (за А. Стеблецьким [2]) та ін.

В аспекті дослідження слушним є висновки М. Великжаніної та Н. Хворостяної, в яких автори визначили такі чинники забезпечення якості освіти, як: рівень професійної компетентності суб'єктів викладання; наявність навчально-методичного забезпечення; рівень знань суб'єктів навчання, що відповідає сьогоденню; використання викладачами вищої школи сучасних технологій; навчання на пошуково-дослідницькій основі; відповідність освітньо-професійних програм сучасним вимогам; наявність співпраці зі стейкхолдерами; наявність матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу; забезпечення наукового фонду відповідними джерелами; спрямованість викладання на формування професійних якостей сучасного фахівця; стимулювання самостійної роботи суб'єктів навчання та інше [3]. Тому вирішення означених чинників вимагає, окрім підвищення психологічної культури викладачів і здобувачів вищої освіти, як створення умов для особистісного і професійного зростання, так і упровадження програм психологічної підтримки суб'єктів освітнього процесу.

Відтак, спираючись на вищезазначене, нами було проведено довільне опитування 120 осіб у першому семестрі 2024-2025 навчального року на 1 і 2 курсах факультетів «Журналістики», «Кібербезпеки та інформаційних технологій» і «Психології, політології та соціології» національного університету «Одеська Юридична Академія». Під час опитування було встановлено, що не всі здобувачі вищої освіти, які прийняли участь в обговоренні психологічних особливостей підвищення якості сучасної освіти, однаково висловлюють свої думки. Так, спираючись на думки майбутніх фахівців встановлено, що 61 % осіб від загальної кількості респондентів акцентують увагу на внутрішній мотивації (інтерес, прагнення до саморозвитку), яка стимулює глибше засвоєння знань. 39 % осіб від загальної кількості респондентів, наголошують на зовнішній мотивації (оцінки, нагороди, конкурси, стипендії, гранти), яка діє коротко в часі і може бути менш ефективною для сталого розвитку. На їхню думку, якість освіти прямо залежить від того, наскільки навчання підтримує цікавість, самостійність і активність майбутніх фахівців. Емоційний стан визначили 95 % осіб від загальної кількості респондентів. Здобувачі вищої освіти усвідомлюють вплив як позитивних емоцій (радість від успіху, підтримка вчителя), що підвищують рівень засвоєння матеріалу, так і негативних емоцій (страх, тривога, стрес), які знижують когнітивні можливості, погіршують пам'ять і увагу. Тому, на їхню думку, безпечне й підтримувальне середовище сприяє кращим результатам під час навчання. На рівень розвитку когнітивних процесів звернуло увагу 79 % від загальної кількості респондентів. Успішне навчання, як вони вважають, залежить від розвитку пам'яті, мислення, уваги, уяви. Вони вважають, що освіта має враховувати індивідуальні особливості розвитку когнітивних функцій у здобувачів вищої освіти. На особистісні якості звернуло увагу 98 % осіб. Вони вважають, що для досягнення високих освітніх результатів важливі такі якості, окрім академічних знань, як: відповідальність, самоорганізація, самостійність, стресостійкість. Психологічний клімат у колективі виокремили 78 % осіб. Вони вважають, що довіра, повага, співпраця між здобувачами вищої освіти й викладачами створює умови для активної взаємодії та обміну знаннями, а токсичне середовище, навпаки, сприяє ізоляції, тривожності та зниженню якості навчання. 34 % осіб визначили професійне вигорання педагогів, як психологічну особливість, що впливає на забезпечення якісної освіти. Зазначені здобувачі вищої освіти вважають, що через високе навантаження, низьку соціальну підтримку та недостатню можливість для психологічного розвантаження багато викладачів страждають від емоційного виснаження, що негативно впливає на якість навчального процесу. Опір новим підходам і змінам з боку викладачів – це також, на думку 18 % осіб, що брали участь в опитуванні, психологічна особливість, що впливає на якість освіти. Як наголошують майбутні фахівці, впровадження нових психологічно орієнтованих методик натрапляє на недовіру, страх перед змінами і небажання залишати «зону комфорту» у викладачів. На психологічну підтримку та супровід звернуло увагу 82 % осіб, що брали участь в опитуванні. Вони вважають, що наявність в університеті психолога, програм профілактики стресу, тренінгів із розвитку емоційної компетентності сприяє покращенню освітніх результатів. Відтак, результати опитування свідчать про

те, що за допомогою створення емоційно комфортного середовища, підтримку мотивації, розвиток когнітивних ресурсів можна забезпечити ефективне навчання та виховання всебічно розвиненої особистості майбутнього фахівця. З іншого боку, тільки інтеграція психологічних знань в освітній процес університету дозволить формувати всебічно розвинених і компетентних фахівців. Перспективами подальших розвідок вважаємо розгляд впливу емоційної та інтелектуальної сфер на академічну успішність майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Батечко Н. Г. Феномен якості вищої освіти в сучасному науковому дискурсі. *Освітологічний дискурс*. 2017. № 3-4. С. 1-16.
2. Стеблецький А. Л. Чинники забезпечення якості вищої освіти. *Педагогічна освіта : теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2020. № 33 (1). С. 31-40.
3. Хворостяна Н. В., Велікжаніна М. В. Аналіз основних чинників, які забезпечують якість освіти. *Економіка і регіон*. 2012. № 3 (34). С. 25-29.

Ключові слова: майбутні фахівці, психологічні особливості, якість освіти.

Key words: future specialists, psychological characteristics, quality of education.

Джежик Ольга Володимирівна

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології

Булгару Вікторія Миколаївна

здобувачка 4 курсу факультету психології, політології та соціології

Національний університет «Одеська юридична академія»

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ У ВИНИКНЕННІ ТА ПОСИЛЕННІ ПРОКРАСТИНАЦІЇ

У сучасному світі нас постійно щось відволікає. Сповіщення з соціальних мереж, нескінченні електронні листи та повідомлення - усе це ускладнює концентрацію та знижує продуктивність.

Прокрастинація - це поширена проблема, яка може суттєво впливати не лише на продуктивність, але й на здоров'я та загальне самопочуття [2].

З огляду на виклики сьогодення, сучасна інформаційна епоха характеризується постійним зростанням обсягів інформації, що доступна людині щодня. Соціальні мережі, мобільні ігри, месенджери, онлайн-платформи, новини - усе це формує інформаційне середовище з високим рівнем навантаження, до якого психіка підлітків та молоді не завжди встигає адаптуватися. Це призводить до стану перевантаження, що проявляється у втраті концентрації, зниженні здатності до обробки інформації, ухвалення рішень і планування діяльності.